

Nader onderzoek soorten

NADER ONDERZOEK

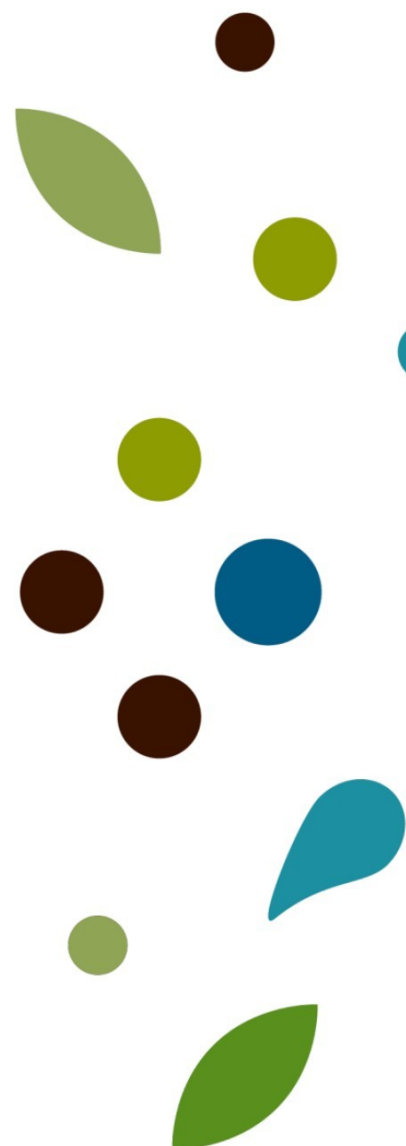
GROTE VOS TEUNISBLOEMPIJLSTAART

Locatie onderzoek:
Hoopjesweg 48
Hattem

Datum: 22 mei – 30 juni 2025
Project: NOVL53772

INHOUD

1. Colofon	3
2. Samenvatting	4
3. Inleiding	5
3.1 Aanleiding	5
3.2 Planlocatie	5
3.2 Planlocatie	6
4. Wettelijk kader	7
5. Ecologie	8
5.1 Teunisbloempijlstaart	8
5.2 Grote vos	9
6. Onderzoeksmethode	10
4.3 Onderzoeksmethode	10
7. Resultaten en conclusie	11
Conclusie	11
Disclaimer	21
Literatuurlijst	22

1. Colofon

Onderzoek	Nader onderzoek vlinders
Document	NOVL53772
Datum	Mei – Juni 2025
Locatie	Hoopjesweg 48; Hattem
Opdrachtgever	NTP Groep B.V.
Opdrachtnemer	Ecofect B.V.
Ecoloog	
Adres	Laan 21, 8071 JG Nunspeet
Telefoon	
Email	info@ecofect.nl
Internet	www.ecofect.nl
KvK-nummer	87036487
Btw-identificatienr.	NL864184311B01
Rekeningnummer	NL39 RABO 0198 8908 69

2. Samenvatting

Het bureau-onderzoek, habitatgeschiktheidsonderzoek en veldbezoek geven geen aanleiding om aan te nemen dat de genoemde vlinders gebruik maken van de planlocatie.

Deze conclusie kan getrokken worden door de afwezigheid van mogelijke waardplanten van de teunisbloempijlstaart en de afwezigheid van rupsen.

Voor de grote vos zijn er wel mogelijke waardplanten aangetroffen echter zijn hierop geen sporen van de aanwezigheid van rupsen gevonden.

Tevens zijn er van beide soorten geen vliegende exemplaren waargenomen.

3. Inleiding

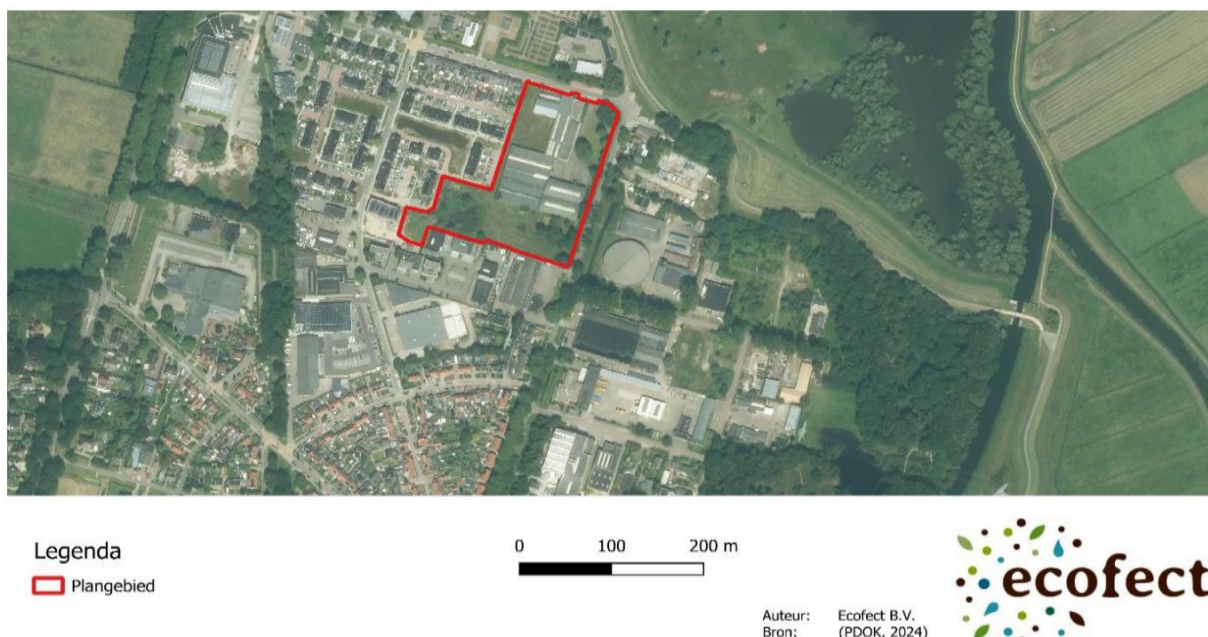
3.1 Aanleiding

Met de voorgenomen ontwikkelingen aan de Hoopjesweg 48 te Hattem heeft NTP Groep B.V. namens cliënt aan Ecofect B.V. opdracht gegeven een nader onderzoek Grote vos en Teunisbloempijlstaart uit te voeren t.b.v. het vergunning traject en inzicht te verschaffen of de geplande uit te voeren werkzaamheden conflicteren met de Omgevingswet.

Uit voorgaand natuurwaardenonderzoek is gebleken dat het plangebied waardplanten bevat en daarbij essentiële functies kan hebben voor de Grote vos en Teunisbloempijlstaart. Het natuurwaardenonderzoek 'NWO. 53490 Hoopjesweg 48 Hattem' ligt ten grondslag. De Grote Vos en Teunisbloempijlstaart zijn in Gelderland beschermd op basis van de Provinciaal beleid in de Omgevingswet. Dit betekent dat zonder vrijstelling, of d.m.v. een goedgekeurde gedragscode of vergunning deze soorten niet mogen worden verwond of gedood, en dat vaste rust- en verblijfplaatsen niet mogen worden beschadigd of vernield.

3.2 Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Hoopjesweg. Op de planlocatie bevinden zich diverse geschakelde opstallen, namelijk: een kantorenpand, en enkele loodsen. Het kantorenpand is voornamelijk opgetrokken uit gemetselde muren in combinatie met een plat dak. Aan de voorzijde (noordzijde) van het pand is erfverharding aanwezig in combinatie met een gazon, en een groenstrook met onderbegroeiing. Aan de achterzijde (zuidzijde) bevindt zich een eveneens een groenstrook met onderbegroeiing, steen- en takkenhopen en extensief beheerd grasland. De planlocatie heeft een oppervlakte van 2.2 hectare, waarvan circa de helft is bebouwd sinds 1965. De planlocatie is gelegen binnen de bebouwde kom van Hattem.

Figuur 1 - Plan- en onderzoeksgebied

Hattem is een Hanzestad en gemeente in de provincie Gelderland.

3.2 Planlocatie

Initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herontwikkelen (figuur 1). De opstallen zullen allen gesloopt worden, om vervolgens de aanleg woningbouw te realiseren. De huidige vegetatie zal ook verwijderd worden. Nadere informatie met betrekking tot de ontwikkeling was niet bekend bij Ecofect ten tijde van het onderzoek. De functie van de planlocatie blijft ongewijzigd. Voor inhoudelijke vragen over het ontwerp of de inrichting wordt verwezen naar de opdrachtgever.

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen zijn blijvend van karakter. De functie en ecologie van het plangebied zal veranderen. De mogelijk negatieve effecten van de ingreep in relatie tot beschermde natuurwaarden zijn:

- Sloop- en Bouwwerkzaamheden
- Afvoer sloopmateriaal
- (Deels) verwijderen van vegetatie
- Perceel bouwrijp maken
- Herinrichting perceel bij hetwelk functie bedrijf verwacht kan worden
- Aan- en afvoer materiaal

Dit onderzoek is gericht om een inschatting te maken of beschermde soorten voorkomen en gebruik maken van de projectlocatie.

4. Wettelijk kader

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Deze wetgeving vervangt o.a. de Wet natuurbescherming. In deze wet is o.a. de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden geregeld. Dit onderzoek beperkt zich tot soortbescherming vlinders.

Opdrachtgever heeft voornemens een flora- en fauna-activiteit uit te voeren, daarom dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Om aan de voorgenoemde regels te voldoen is een Natuurwaardenonderzoek uitgevoerd, waaruit bleek dat een nader onderzoek vlinders noodzakelijk werd geacht.

De Grote Vos en Teunisbloempijlstaart wordt landelijk beschermd onder het beschermingsregime van 'Overige beschermde soorten' (art. 11.54 Bal). Het is verboden deze soorten te doden, te verwonden, en hun vaste voortplantingsplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. Voor een verdiepende uitwerking van het wettelijk kader wordt verwezen naar de bijlage.

5. Ecologie

5.1 Teunisbloempijlstaart

Latijnse naam: PROSERPINUS PROSERPINA

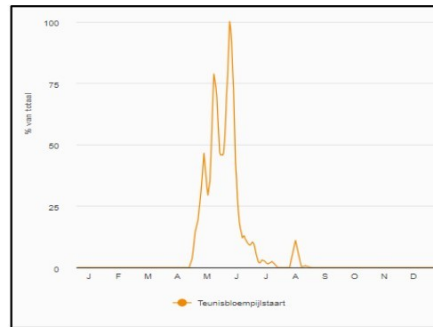
Familie: pijlstaarten (SPHINGIDAE)

Vleugelgrootte: 18-21 mm

Waardplanten: wilgenroosje, teunisbloem,

basterdwederik, kattenstaart

Vliegtijd: april-juni

Kenmerken

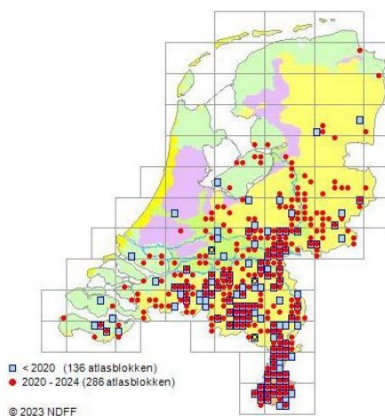
De teunisbloempijlstaart is een kleine nachtvlinder met een bruingroene gekartelde voorvleugel. De vlinder heeft een afmeting tussen de 18 en 22 mm. Een generatie van deze soort vindt plaats tussen mei t/m september. De rupsenfase vindt plaats tussen juni en september. De soort overwintert als pop in de strooisellaag.

Biotoop

Deze vlinder heeft een voorkeur voor open plekken in vochtige bossen, bosranden en warme open plaatsen. In Nederland worden vooral waarnemingen gedaan in bebouwde gebieden. Dit komt door braak liggende percelen die vaak de pioniersvegetatie de teunisbloem heeft.

Verspreiding

De teunisbloempijlstaart is met name te vinden in het zuiden van Nederland (zie figuur 3). Sinds enkele jaren breidt de soort zich langzaam uit naar het midden van het land.

Figuur 3 – Nationale verspreidingsgegevens Teunisbloempijlstaart @NDFF 2023.

5.2 Grote vos

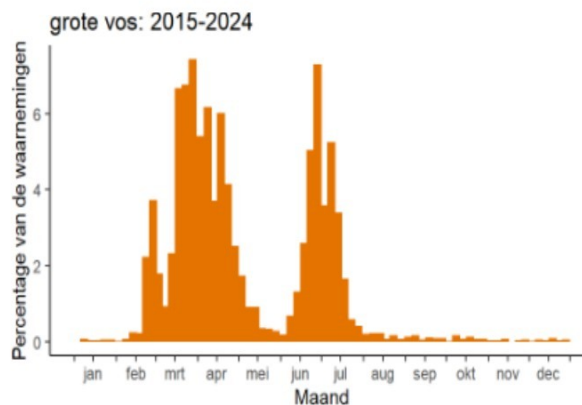
Latijnse naam: *Nymphalis polychloros*

Familie: vossen, parelmoervlinders en weerschijnvlinders.

Vleugelgrootte: 27 tot 32 mm.

Waardplanten: Iep, Zoete kers, Populier en Wilgensoorten

Vliegtijd: Half juni-begin september en na de overwintering van midden februari-begin juni in één generatie.

Kenmerken

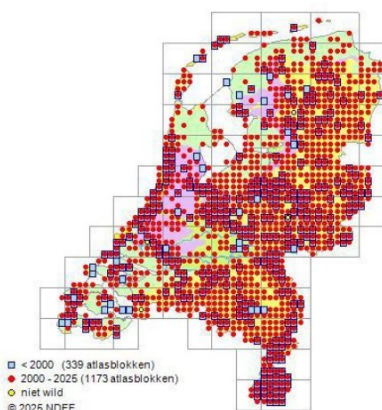
De voorvleugellengte is 27 tot 32 millimeter. De vlinder is door het stippenpatroon te onderscheiden van de kleine vos: één stip in het midden van de vleugel, omgeven door 3 andere stippen die, als men ze met lijnstukken zou verbinden, een min of meer Y-vormige figuur vormen met drie hoeken van circa 120 graden. De rupsenfase is van eind april tot half juli.

Biotoop

Deze vlinder heeft een voorkeur voor vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. Ook zwervende individuen worden vooral in een bosrijke omgeving gevonden. De vlinders zijn vooral te vinden op warme, zonnige, open maar beschutte plaatsen. Ook moeten er geschikte plaatsen zijn om te overwinteren, zoals holle bomen of stapels hout.

Verspreiding

De grote vos is met name te vinden in het hele land (zie figuur 3). De grote vos staat op de rode lijst als "ernstig bedreigd" op de rode lijst en zal waarschijnlijk binnenkort als standvlinder uit Nederland verdwijnen.

Figuur 4 – Nationale verspreidingsgegevens Grote vos @NDFF 2025.

6. Onderzoeksmethode

4.3 Onderzoeksmethode

Voor de vlinders is geen kennisdocument opgesteld. De onderzoeksmethode die is gekozen is een beproefde methode om de aanwezigheid en functies van vlinders vast te stellen of uit te sluiten. De wijze van onderzoek en de eventueel te nemen maatregelen zijn opgesteld volgens de structuur van de kennisdocumenten van andere beschermde soorten.

Er is gekozen voor een tweetal onderzoeksmethoden: visuele waarnemingen aan de hand van het verkennend onderzoek wat heeft plaatsgevonden. Dit vertaalt zich in twee veldbezoeken in maanden wanneer de vlinders actief zijn. Eerst is gekeken of de waardplanten en of er vraatsporen in het plangebied aanwezig waren.

Daarna werd gekeken naar de rupsen en eventuele volwassen exemplaren van de desbetreffende beschermde vlindersoorten. Bij een waarneming werd de vlinder of rups gedetermineerd en gedocumenteerd.

Met functioneel leefgebied wordt het gebied bedoeld dat door de vlinder ook daadwerkelijk wordt benut.

Om een populatie Grote vos te behouden is het vooral belangrijk bosschages met verschillende soorten populieren wilgen en iepen van verschillende leeftijd in stand te houden. Deze zijn aanwezig op de planlocatie.

Het onderzoek naar het voorkomen van Teunisbloempijlstaart is uitgevoerd op 4 juni 2025 en 30 juni 2025. Tijdens het tweede bezoek stond in de regio van de onderzoekslocatie teunisbloemen volop in bloei. Tevens waren vanaf 22 juni 2025 verscheidene waarnemingen van rupsen van de teunisbloempijlstaart in Nederland geregistreerd. Tijdens het uitvoeren van het veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie afgezocht op de aanwezigheid van teunisbloemen.

7. Resultaten en conclusie

In 2025 is van 22 mei t/m 30 juni is er onderzoek uitgevoerd door middel van drie veldbezoeken. Daarbij is gekeken of de waardplanten van de teunisbloempijlstaart en grote vos aanwezig waren. Bij het bezoek zijn enkele prunus soorten, wilgen en een ratelpopulier aangetroffen. Deze kunnen dienen als waardplant voor de grote vos. Eitjes of rupsen van deze soort zijn niet aangetroffen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen teunisbloemen aangetroffen. Dit komt mogelijk doordat het plangebied niet langer in de pioniervegetatie fase zit. Het gebied was begroeid met voornamelijk hoog-grassen en brandnetels. Bij de inventarisatie zijn ook geen eitjes van de teunisbloempijlstaart op potentiële andere waardplanten aangetroffen.

Stadium	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec	
Ei, rups, pop													Op waardplant
Imago (zomer)													Vliegtijd
Imago (overwintering)													Overwintering

Soort	Datum	Waardplanten op locatie	Eitjes	Rupsen	Volwassene
Grote Vos	22-05-2025 & 30-06-2025	Zoete kers, wilg, ratelpopulier	0	0	0
Teunisbloempijlstaart	04-06-2025 & 30-06-2025	-	0	0	0

De veldbezoeken zijn afgestemd op de vliegtijden van de beschermde vlindersoorten. Bij het veldbezoek is eerst een inventarisatie gedaan van aanwezigheid potentiële waardplanten. Daarna is in een systematische looproute het plangebied onderzocht op aantal aanwezige exemplaren, waarbij de volwassen exemplaren, rupsen en eitjes werden gedocumenteerd.

Conclusie

Het bureau-onderzoek, habitatgeschiktheidsonderzoek en veldbezoek geven geen aanleiding om aan te nemen dat de genoemde vlinders gebruik maken van de planlocatie.

Bijlagen

Verdieping wettelijk kader

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. Deze wetgeving vervangt o.a. de Wet natuurbescherming. In deze wet is o.a. de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden geregeld. Dit onderzoek beperkt zich tot soortbescherming marterachtigen.

Een 'flora- en fauna-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een: 'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'. Anders dan bij een 'Natura 2000-activiteit', waarvan pas sprake is als een activiteit leidt tot een kans op significante gevolgen op beschermde Natura 2000-gebieden, is er al sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' als het een mogelijk gevolg heeft voor één van nature in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Omgevingswet.

Doordat in de definitie wordt verwezen naar 'van nature' in het wild levende soorten, gaat de definitie niet op voor niet-van nature voorkomende soorten. Met andere woorden, de regels voor flora- en fauna-activiteiten gelden niet voor soorten die buiten het natuurlijk verspreidingsgebied voorkomen of exoten, tenzij specifiek vermeld. Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal).⁸ Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat (zie hiervoor).⁹ Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende: • Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl; • Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl; • nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal); • dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten; • voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats. Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten.

Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben. De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten

zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen. Mochten de zorgplichtbepalingen niet helder genoeg zijn, dan staat het bevoegd gezag vrij om middels maatwerkregels (artikel 11.29 Bal) of maatwerkvoorschriften (artikel 11.31 Bal) deze te verduidelijken. Bijvoorbeeld door het opnemen van regels in een provinciale Omgevingsverordening of het stellen van een maatwerkvoorschrift of vergunningsvoorschrift. Zoals ook aangegeven hiervoor met betrekking tot de specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale natuurgebieden, is de kern van de zorgplichtbepaling voor flora- en fauna-activiteiten dat als er sprake is van nadelige gevolgen op in het wild voorkomende soorten, deze, indien redelijkerwijs kan worden gevergd, moeten worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Ook in art. 11.27, tweede lid wordt verwezen naar passende preventieve maatregelen of passende herstelmaatregelen. In art. 11.27, tweede lid onder b Bal wordt aangegeven dat er moet worden 'vastgesteld' of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten. Daarnaast zijn de overige voorwaarden in het tweede lid onder c t/m f zodanig concreet dat in deze bewoording kan worden gelezen dat er aantoonbaar aan deze voorwaarden moet worden voldaan, zeker ook met in het achterhoofd dat de specifieke zorgplichten in de Omgevingswet zowel bestuurlijk als strafrechtelijk kunnen worden gehandhaafd.

Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een Natuurwaardenonderzoek of nader onderzoek wordt vastgelegd. Hiertoe kan door ecologische adviesbureaus – naast een bureaustudie door raadpleging van verspreidingsgegevens in tools zoals de NDFF – een 'Habitatcheck' worden uitgevoerd naar het voorkomen van de genoemde soorten, op basis van de geschiktheid van het aanwezige habitat als leefgebied van deze soorten. Afhankelijk van het aan te treffen habitat, kan daardoor goed inzicht worden verkregen in het mogelijk voorkomen van soorten of soortgroepen. Of een nader onderzoek ook naar redelijkheid kan worden gevergd om de aanwezigheid te kunnen uitsluiten, zal afhangen van de opdrachtgever. Vervolgens moet worden beschreven in de Natuurwaardenonderzoek of nader onderzoek of nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten of dat deze kunnen worden voorkomen, beperkt of ongedaan kunnen worden gemaakt door maatregelen zoals hiervoor aangegeven.

De soortenbeschermingsregimes

In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 Bal zijn de verschillende soortenbeschermingsregimes opgenomen:

- § 11.2.2 Bal: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn
- § 11.2.3 Bal: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn
- § 11.2.4 Bal: omgevingsvergunning andere soorten

Onder iedere paragraaf zijn de vergunning plichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Omgevingswet wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een vergunning of vrijstelling kan worden verleend, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunning plichtig geval. De inhoud van de schadelijke handelingen komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wnb, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal):	Schadelijke handelingen Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal):	Schadelijke handelingen andere soorten (art. 11.54 Bal)
Het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl	Het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. vogels art. 1 Vrl);	Het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A
Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels	Het opzettelijk verstoren van dieren	Het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren
Het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels	Het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren	
Het opzettelijk storen van vogels*	Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren	Het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B
	Het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied	

Tabel 1 – Beschermingsregimes schadelijke handelingen

De Omgevingswet onderscheidt drie verschillende beschermingsregimes, met elk hun eigen verbodsbepalingen (zie tabel 1). De eerste twee categorieën zijn gebaseerd op de door de Europese Unie opgestelde Vogelrichtlijn (1979) en de Habitatrichtlijn (1992). Het 3e beschermingsregime, andere soorten, betreft soorten die niet op Europees niveau beschermd zijn, maar wel op landelijk niveau (nationaal beschermde soorten). Daarnaast geldt dat voor alle soorten de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

Als door het tijdig nemen van (effectief bewezen) maatregelen een vaste rust- en verblijfplaats in stand blijft, en daardoor geen verbodsverboden uit de Wnb worden overtreden, is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk. Wel is het dan van belang om een en ander onderbouwd vast te leggen in een mitigatieplan / projectplan, voor het geval er een handhavingsverzoek of toezicht aan de orde is kan ondanks het nemen van maatregelen niet worden voorkomen dat verbodsbepalingen/schadelijke handelingen worden overtreden, dan is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk.

Vrijgestelde soorten per provincie

Een provincie kan besluiten om een vrijstelling uit te geven van een bepaald soort. Deze vrijstellingen kunnen verschillen van provincie tot provincie (tabel 2). Wanneer er een vrijstelling geldt voor een betreffend soort, dan geldt er voor dit soort enkel een algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat men bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren, maatregelen dient te nemen (binnen wat redelijkerwijs verwacht van men kan worden) om onnodige schade aan planten of dieren te voorkomen.

Vrijgestelde soorten per provincie														Ministerie EZ (Amvb RN art 3.31)
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland	Utrecht	Noord- Brabant	Zuid- Holland	Zeeland	Noord- Holland	Limburg	
Zoogdieren														
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>									x			x	x
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>									x			x	x
Steenmarter	<i>Martes foina</i>		x										x2	
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	x								x			x	x
x1 = vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november x2 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari x3 = vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september x4 = vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober x5 = de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022														

Tabel 2 – Vrijgestelde marterachtigen per provincie

Specifieke zorgplicht

Te allen tijde geldt bij het uitvoeren van flora- en fauna-activiteiten dient de initiatiefnemer / uitvoerder van de activiteit te kunnen aantonen hoe tegemoetgekomen wordt aan de specifieke zorgplicht (art. 11.27, Bal).

De specifieke zorgplicht schrijft voor dat bij flora- en fauna-activiteiten extra maatregelen dienen te worden genomen indien er aanwijzingen zijn voor het alle in het wild voorkomende flora en fauna. Dit geldt voor zowel beschermde soorten (vogelrichtlijnsoorten, habitatrichtlijnsoorten, nationaal beschermde soorten), maar ook voor trekvogelsoorten (art. 4.2 van de vogelrichtlijn) en Rode Lijst-soorten, ongeacht vrijstellingen, gedragscode of vergunning. De specifieke zorgplicht is ook van kracht voor de leefgebieden of natuurlijke habitats van bovengenoemde soorten. Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (in deze volgorde).

Als er door de flora- en fauna-activiteit nadelige gevolgen optreden voor deze soorten, dienen preventief passende maatregelen te worden getroffen. Als de activiteit al is aangevangen en er blijken onvoorziene nadelige gevolgen voor één of meerdere soorten, moet de activiteit gestaakt worden. Als stoppen niet mogelijk is, dienen herstelmaatregelen getroffen te worden. Of de getroffen maatregelen ook het beoogde effect hebben, dient tijdens en na uitvoer van de activiteit te worden nagegaan.

Om verstoring van planten en dieren zoveel mogelijk te voorkomen, is het tijdstip of de periode voor uitvoeren van werkzaamheden van belang. De kalender is bedoeld om de bouwwerkzaamheden en beheer en onderhoud beter af te stemmen op de bestaande flora en fauna waarden.

		Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Bebouwing en muren													
Verbouwen	Algemeen												
Renoveren	Gebouwen met vleermuizen												
Slopen	Gebouwen met uilen												
	Gebouwen met zwaluwen												
Houtopstand (bomen en struiken)													
Dunnen	Algemeen												
Snoeien	Vleermuisbomen												
Terugzetten	Bomen met winterslaap voor vogels												
Zuiveren	Bomen en struiken met kleinere zoogdieren												
Vellen	Sleedoornstruwelen voor sleedoornpage												
Heide													
Maaien	Algemeen												
Plaggen	Heide met reptielen												
Branden													
Afgraven													
Ophogen													
Pionier, grazige en ruigte vegetatie													
Maaien	Algemeen												
Afgraven	Ruigte vegetatie met amfibieën												
Ophogen	Ruigte vegetatie met reptielen												
Wateren (poel, moeras, watergang en beek)													
Graven													
Aanbrengen	Kunstwerken bij nieuwe wateren												
	Kunstwerken bij bestaande wateren												
Opschonen													
Baggeren													
Dempen													
Oever-, water- en moerasvegetatie (poel, moeras, watergang en beek)													
Maaien													
Afgraven													
Ophogen													

Optimale perioden voor werkzaamheden. In deze perioden zijn de minste kans op verstoringen van planten en dieren.

Acceptabele perioden voor werkzaamheden, mits er geen verstoring van planten en dieren plaatsvindt. De werkzaamheden verrichten onder begeleiding van een ter zake kundige.

Geen werkzaamheden in deze perioden. Wanneer andere zwaarwegende belangen gelden dan de werkzaamheden verrichten onder de voorwaarden.

Populatie-trend van de Nederlandse dagvlinders sinds 1992 en in de laatste tien jaren.
De linkerkolom geeft de trend sinds 1992, de rechterkolom sinds 2004. Dit laat zien dat een aantal soorten het de laatste jaren weer wat beter doen.

Soort	Trend 1992-2013	Trend 2004-2013	Soort
Klaverblauwtje	Sterke toename	Sterke toename	Veldparelmoervlinder
Pimpernelblauwtje			Donker pimpernelblauwtje
Bont zandoogje			Bruine vuurvinder
Boomblauwtje			Veenbesparelmoervlinder
Grote vuurvinder			Duinparelmoervlinder
Bruin dikkopje	Matige toename	Matige toename	Pimpernelblauwtje
Gehakkelde aurelia			Eikenpage
Koninginnenpage			Bruin dikkopje
Oranjetipje			Citroenvlinder
Boswitje			Grote parelmoervlinder
Kleine vuurvinder	Stabiel	Stabiel	Kleine vos
Eikenpage			Bont zandoogje
Bont dikkopje			Heivlinder
Bruine vuurvinder			Heideblauwtje
Veenhooibeestje			Aardbeivlinder
Hooibeestje	Matige toename	Matige toename	Kleine ijsvogelvlinder
Icarusblauwtje			Bont dikkopje
Kleine ijsvogelvlinder			Oranjetipje
Kleine vos			Boswitje
Grote parelmoervlinder			Klein geaderd witje
Groentje	Matige afname	Matige afname	Veenbesblauwtje
Klein koolwitje			Landkaartje
Bruin zandoogje			Gehakkelde aurelia
Veenbesblauwtje			Hooibeestje
Klein geaderd witje			Kleine vuurvinder
Bruin blauwtje	Matige afname	Matige afname	Koelvinkje
Koelvinkje			Groot dikkopje
Groot dikkopje			Boomblauwtje
Citroenvlinder			Klein koolwitje
Donker pimpernelblauwtje			Bruin blauwtje
Landkaartje	Sterke afname	Sterke afname	Groentje
Aardbeivlinder			Bruin zandoogje
Heideblauwtje			Zilveren maan
Oranje zandoogje			Veenhooibeestje
Veenbesparelmoervlinder			Icarusblauwtje
Kleine parelmoervlinder	Sterke afname	Sterke afname	Oranje zandoogje
Kommavlinder			Geelsprietdikkopje
Dagpauwoog			Grote vuurvinder
Groot koolwitje			Zwartsprietdikkopje
Zilveren maan			Groot koolwitje
Heivlinder	Onzeker	Onzeker	Gentiaanblauwtje
Duinparelmoervlinder			Koninginnenpage
Zwartsprietdikkopje			Bruine eikenpage
Geelsprietdikkopje			Klaverblauwtje
Bruine eikenpage			Argusvlinder
Gentiaanblauwtje	Sterke afname	Sterke afname	Sleedoornpage
Sleedoornpage			Spiegeldikkopje
Argusvlinder			Kleine parelmoervlinder
Kleine heivlinder			Kommavlinder
Spiegeldikkopje			Bosparelmoervlinder
Veldparelmoervlinder	Onzeker	Onzeker	Dagpauwoog
Bosparelmoervlinder			Kleine heivlinder

Verspreidingstrend van de Nederlandse dagvlinders sinds 1990.

Soort	Trend sinds 1990
boswitje	Sterke toename
koninginnenpage	
bont zandoogje	
grote vuurvinder	
gehakkelde aurelia	
bruin blauwtje	Matige toename
oranjetipje	
grote parelmoervlinder	
boomblauwtje	
groentje	
icarusblauwtje	Stabiel
hooibeestje	
bruin zandoogje	
groot koolwitje	
oranje zandoogje	
koelvinkje	Matige afname
kleine parelmoervlinder	
grote weerschijnvlinder	
kleine vos	
kleine vuurvinder	
citroenvlinder	Sterke afname
groot dikkopje	
eikenpage	
dagpauwoog	
heideblauwtje	
kleine ijsvogelvlinder	Sterke afname
klein koolwitje	
bont dikkopje	
zilveren maan	
landkaartje	
klein geaderd witje	Matige afname
zwartsprietdikkopje	
bruine vuurvinder	
duinparelmoervlinder	
sleedoornpage	
kommavlinder	Sterke afname
heivlinder	
aardbeivlinder	
argusvlinder	
gentiaanblauwtje	
veenhooibeestje	Sterke afname
geelsprietdikkopje	
veenbesblauwtje	
bruine eikenpage	
veenbesparelmoervlinder	
kleine heivlinder	Sterke afname

Tabel 7: Rode Lijst van dagvlinders in Nederland volgens de IUCN-criteria na toepassing van de regionale toepassingsrichtlijnen (IUCN 2012b).
Bij enkele soorten staat Downlist tussen [] omdat soorten die Least Concern zijn, niet in een nog lagere categorie kunnen vallen. Zie voor de uitleg van de regiocorrectie de tekst na de tabel.

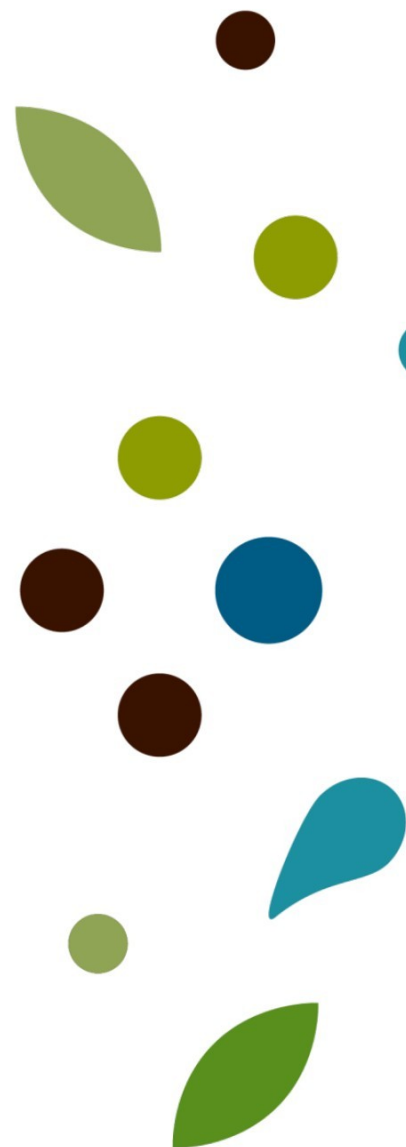
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Criteria	Categorie na stap 1	Regiocorrectie (stap 2)
Regionally Extinct				
dwergdikkopje	<i>Thymelicus acteon</i> ssp. <i>acteon</i>		RE	n.v.t.
groot geaderd witje	<i>Aporia crataegi</i>		RE	n.v.t.
grote ijsvogelvlinder	<i>Limnitis populi</i>		RE	n.v.t.
kalkgraslanddikkopje	<i>Spialia sertorius</i> ssp. <i>sertorius</i>		RE	n.v.t.
moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i> ssp. <i>aurinia</i>		RE	n.v.t.
purperstreepparelmoervlinder	<i>Brenthis ino</i>		RE	n.v.t.
rode vuurvlinder	<i>Lycaena hippothoe</i> ssp. <i>hippothoe</i>		RE	n.v.t.
rauwmantel	<i>Nymphalis antiopa</i>		RE	n.v.t.
tijmblauwtje	<i>Phengaris arion</i>		RE	n.v.t.
tweekleurig hooibeestje	<i>Coenonympha arcania</i>		RE	n.v.t.
vals heideblauwtje	<i>Plebejus idas</i> ssp. <i>idas</i>		RE	n.v.t.
woudparelmoervlinder	<i>Melitaea diamina</i>		RE	n.v.t.
zilverstreephooibeestje	<i>Coenonympha hero</i>		RE	n.v.t.
zilvervlek	<i>Boloria euphrosyne</i>		RE	n.v.t.
Critically Endangered				
donker pimpernelblauwtje	<i>Phengaris nausithous</i>	B1ab	CR	No change
kleine heivlinder	<i>Hipparchia statilinus</i>	B1ab	CR	No change
pimpernelblauwtje	<i>Phengaris teleius</i>	B1ab	CR	No change
Endangered				
argusvlinder	<i>Lasiommata megera</i>	A2b	EN	No change
bosparelmoervlinder	<i>Melitaea athalia</i> ssp. <i>athalia</i>	C2	EN	No change
bruine eikenpage	<i>Satyrus ilicis</i>	A2b	EN	No change
dwerghblauwtje	<i>Cupido minimus</i> ssp. <i>minimus</i>	D1	CR	Downlist
gentiaanblauwtje	<i>Phengaris alcon</i>	A2bc, B2ab, C1	EN	No change
grote parelmoervlinder	<i>Argynnis aglaja</i>	B2abc, C2	EN	No change
komavvlinder	<i>Hesperia comma</i>	A2b	EN	No change
veenbesblauwtje	<i>Plebejus optilete</i>	A2b, B12ab, C2	EN	No change
veenbesparelmoervlinder	<i>Boloria aquilonaris</i>	A2bc, B12ab, C1	EN	No change
veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i> ssp. <i>tullia</i>	B12abc, C2	EN	No change
zilveren maan	<i>Boloria selene</i>	B2bc	EN	No change
Vulnerable				
aardbeivlinder	<i>Pyrgus malvae</i> ssp. <i>malvae</i>	C1	VU	No change
bont dikkopje	<i>Carterocephalus palaemon</i>	C1	VU	No change
bruin blauwtje	<i>Aricia agestis</i> ssp. <i>agestis</i>	A2b	VU	No change
bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	D12	VU	No change
bruine vuurvlinder	<i>Lycaena tityrus</i> ssp. <i>tityrus</i>	A2b	VU	No change
geelsprietdikkopje	<i>Thymelicus sylvestris</i>	A2b	VU	No change
groot dikkopje	<i>Ochlodes sylvanus</i>	A2b	VU	No change
grote vuurvlinder	<i>Lycaena dispar</i> ssp. <i>batava</i>	D12	VU	No change
heivlinder	<i>Hipparchia semele</i> ssp. <i>semele</i>	A2b	VU	No change
klaverblauwtje	<i>Cyaniris semiargus</i> ssp. <i>semiargus</i>	B12ac	EN	Downlist
kleine ijsvogelvlinder	<i>Limnitis camilla</i>	C1	VU	No change
kleine parelmoervlinder	<i>Issoria lathonia</i>	C1	VU	No change
landkaartje	<i>Araschnia levana</i>	A2b	VU	No change
sleedoornpage	<i>Thecla betulae</i>	D1	VU	No change
spiegeldikkopje	<i>Heteropterus morpheus</i>	D2	VU	No change
veldparelmoervlinder	<i>Melitaea cinxia</i>	B2ac	EN	Downlist
zwartsprietdikkopje	<i>Thymelicus lineola</i>	A2b	VU	No change
Near Threatened				
boswitje	<i>Leptidea sinapis</i>	B12ab	VU	Downlist
gele luzernevlinder	<i>Colias hyale</i>		LC	Uplist
grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	D12	VU	Downlist
kaasjeskruiddikkopje	<i>Carcharodus alceae</i>	D12	VU	Downlist
oranjetipje	<i>Anthocharis cardamines</i>	A2b	NT	No change
Least Concern				
atalanta	<i>Vanessa atalanta</i>		LC	[Downlist]
bont zandoogje	<i>Pararge aegeria</i> ssp. <i>tircis</i>		LC	No change
boomblauwtje	<i>Celastrina argiolus</i>		LC	No change
bruin zandoogje	<i>Maniola jurtina</i>		LC	No change
citroenvlinder	<i>Gonepteryx rhamni</i>		LC	No change
dagpauwoog	<i>Inachis io</i>		LC	No change
distelvlinder	<i>Vanessa cardui</i>		LC	[Downlist]
duinparelmoervlinder	<i>Argynnis niobe</i>		LC	No change
eikenpage	<i>Favonius quercus</i> ssp. <i>quercus</i>		LC	No change
gehakelde aurelia	<i>Polygonia c-album</i>		LC	No change
groentje	<i>Callophrys rubi</i>		LC	No change

groot koolwitje	<i>Pieris brassicae</i>		LC	No change
grote weerschijnvlinder	<i>Apatura iris</i>		LC	No change
heideblauwtje	<i>Plebejus argus ssp. argus</i>		LC	No change
hooibeestje	<i>Coenonympha pamphilus</i>		LC	No change
icarusblauwtje	<i>Polyommatus icarus</i>		LC	No change
iepenpage	<i>Satyrus w-album</i>		LC	No change
keizersmantel	<i>Argynnis paphia</i>		LC	No change
klein geaderd witje	<i>Pieris napi ssp. napi</i>		LC	No change
klein koolwitje	<i>Pieris rapae</i>		LC	No change
kleine vos	<i>Aglais urticae ssp. urticae</i>		LC	No change
kleine vuurvlinder	<i>Lycaena phlaeas ssp. phlaeas</i>		LC	No change
koevinkje	<i>Aphantopus hyperantus</i>		LC	No change
koninginnenpage	<i>Papilio machaon</i>		LC	[Downlist]
oranje luzernevlinder	<i>Colias croceus</i>		LC	[Downlist]
oranje zandoogje	<i>Pyronia tithonus</i>		LC	No change

Disclaimer

Deze rapportage is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven. Niets uit deze rapportage mag, met uitzondering van de opdrachtgever, worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, kopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van Ecofect B.V., noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is. Ecofect B.V. is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen. De opdrachtgever vrijwaart Ecofect B.V. voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Omdat ecologisch onderzoek een momentopname is, kan de aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. Wij zijn echter niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

© 2025 Ecofect B.V.; Nunspeet

Literatuurlijst

Digitale bronnen

<https://waarneming.nl/species/679/relations/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl/10686#>

<https://www.vlinderstichting.nl/vlinders/>

<https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=30411#:~:text=De%20eitjes%20worden%20op%20de.bomen%20op%20zonnige%2C%20beschutte%20plaatsen.>

<https://www.naturetoday.com/nl/nl/nature-reports/message/?msg=29460>